

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA
2 NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (sveteni nedelji in
praznikih).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDA!

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1908 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 229. — Štev. 229.

NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 2, 1939—PONEDELJEK, 2. OKTOBRA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

GROF CIANO PRI HITLERJU

Namesto Mussolinija je Ciano šel v Berlin

BERLIN, 2. sep. — Fuehrer Hitler in italijanski vnanji minister Galeazzo Ciano sta sinoči na dolgi konferenci razpravljala o tem, kako bi bilo mogoče čimprej končati evropsko vojno po Hitlerjevih predlogih, pri tem pa naj bi Mussolini igral vlogo posredovalca.

HITLER JE MUSSOLINIJA POVABIL

Hitler je nujno prosil Mussolinija, da pride v Berlin, da se govorita glede končnega poskusa doseči mir v sedanji vojni. Mussolini pa je kot svojega zastopnika poslal grofa Ciana. In Ciano je vzel s seboj samo ravnatelja svojega urada, brez gospodarskih ali vojakih strokovnjakov.

MUSSOLINI JE PRAVI VLADAR ITALIJE

Cetudi ima grof Ciano kot italijanski vnanji minister in zlasti kot Mussolinijev zet veliko besedo v italijanski politiki, vendar je Mussolini pravi vladar Italije. In Mussolini je ostal v Rimu.

CIANO JE BIL VEČ UR V RAZGOVORU S HITLERJEM

Na Hitlerjevo povabilo je prišel grof Ciano ob polšestih zvečer v Berlin in 53 minut zatem je bil že pri Hitlerju v njegovem uradu, kjer je bil tudi nemški vnanji minister von Ribbentrop. Konferenca je trajala dve uri in 45 minut, nakar so šli vsi na večerjo v von Ribbentropovo vilo, kjer so nadaljevali posvetovanja.

HITLER HOČE VEDETI, KAKO MU BO POMAGALA ITALIJA

Hitler je od grofa Ciana hotel izvedeti, kako daleč je Italija pripravljena pomagati Nemčiji, ako bo treba vojno vojevati do konca.

ANGLEŠKO VOJNO BRODOVJE JE TREBA UNIČITI

Nemški vojaški krogi so mnenja, da je treba angleško vojno brodogradnjo uničiti in francosko armado poraziti, da bo Anglija v blokado nemških podmornic prisiljena podati se. Ako pa angleškega brodogradnjo ne bo mogoče uničiti, tedaj bo morala Nemčija vreči vse svoje armade proti Maginotovi črti, da izvojuje zmago na zapadni fronti.

HITLER JE PRIČEL VOJNO, ANGLIJA JO BO KONČALA

LONDON, 2. oktobra. — Kralj Jurij VI. je podpisal odredbo, po kateri je bilo vpoklicanih pod zastave 250.000 novincev.

Prvi lord admiralitete Winston Churchill pa je v svojem govoru po radio, ki je bil v prvi vrsti namenjen angleškim prekomorskim posestvom, rekel: "Hitlerjeva stvar je bila odločiti, kdaj se prične vojna, toda ni njegova ahi pa stvar njegovih naslednikov, kdaj bo končana."

"Kdaj bo vojna končana," je nadaljeval Churchill, "je odvisno od tega, kako dolgo bodo Hitler in njegovi tolovaji, čijih roke so omadeževane s krvjo in pokrite z zločini, držali pohlevni, nesrečni nemški narod za grlo."

Oprostite!

Zaloga vojnega zemljevida Evrope je pošla in nam ga, žal, ni mogoče več poslati.

Da se bo do 29. septembra zemljevid Poljske tako predrugačil, ne bi niti pred dvema tednoma nikdo verjel. Nemci so s pomočjo Rusije sedaj dosegli v dveh tednih, kar jim je v zadnji vojni vzelo več eno leto.

Poljska je pod oblastjo tuja, v srečo vsakega Poljaka pa še vedno živi. Nad 140 let je bila pod jarmom, leta 1918, po svetovni vojni, pa je manovo vstala. Nato je dvajset let zopet svobodno živela. Iskra narodne zavesti pa tudi po padu Varšave v poljskih srceih ni ugasiha, in vsak Slovjan je uverjen, da bo Poljska izpod razvalin in jarma še enkrat vstala kot svobodna država.

Kitajska:

JAPONCI UMKAJO ČETE IZ MONGOLIJE

Vsled premirja je ponehala napetost med Rusijo in Japonsko.

TOKIO, 30. sep. — Vsled premirja z Rusijo more Japonska zmanjšati svojo armado v Mongoliji, kamor je morala poslati mnogo vojakov, ko so bili v teku boji z Rusi na mančukuanško-mongolski meji.

Obe armadi ste zelo zadovoljni, da se morete vrniti v svoje vojašnice, kajti Mongolija je najbolj mrzla dežela na svetu in niti Rusi, niti Japonci niso bili privoljni ostati čez zimo na mongolskih planjavah, kjer kaže pozimi toplota 30 stopinj Fahrenheita pod ničlo. Ko bodo izvedeni vsi pogoji premirja, se boste obe armadi umaknili z meje.

Ruski in japonski častniki izvršujejo v najlepšem sporazumu pogoje premirja, da morejo čimprej oditi iz puste in mrzle Mongolije. Odkar je bilo dano povelje "vstavite ogenj", je postala cela fronta mirna. Ker ima Japonska dovolj opravila na Kitajskem, Rusija pa je pričela korakati proti zapadu v Evropo, je mogoče več let pričakovati miru v Mančukuu in v Mongoliji.

Vendar pa Japonska ne more zmanjšati svoje armade v Mančukuu, dokler drži Rusija svojo veliko armado v Srbiji.

Ko je Japonska postavila novo državo Mančukuo, je Rusija takoj sklenila pogodbo za medsebojno vojaško pomoč z Vnanjo Mongolijo. In ker Rusija ni priznala meje, ki je je začrtala Japonska, se je vsled tega mnogo bolj borila za svoje interese, kot pa za interese Vnanje Mongolije.

PRVOTNA VOJAŠKA RAZDELITEV POLJSKE REPUBLIKE

KAKO SO NEMŠKI NACIJI IN RUSKI KOMUNISTI RAZDELILI POLJSKO

Po medsebojnem sporazumu med Rusijo in Nemčijo glede razdelitve Poljske bo Nemčija dobila večji del, kot pa je bilo domnevano in kakor sta se dogovorila generalna štaba. Medtem ko je vojaški sporazum postavil za mejo Vislo, je politični sporazum med Molotovom in von Ribbentropom določil za mejo Bug, vsled česar je bila meja potisnjena 130 milj vzhodno od Varšave in teče malo zapadno od Brest-Litovska.

Meja se pričena na južnem koncu Litvinske ter teče zapadno do Avgustova do meje Vzhodne Prusije ter sledi vzhodno-pruski meji do reke Pise, ob kateri nato teče do Ostrolenke. Zatem teče proti jugu, dokler

ne zadene ob reko Bug pri Nuru, nato se nadaljuje ob Bugu do Krystnopa, nakar se zavije proti zapadu ter teče severno od Rave Ruske ter sledi reki Sani, zapadno od Premisla, od koder se po kratkem ovinku proti zapadu zopet obrne proti vzhodu ter teče do Karpatov blizu izvira Dnjestra.

Nemčija si je s to razdelitvijo dobila Gdansk, koridor (Pomorze), industrijsko Slezijo, Varšavo in celo osrednjo Poljsko, južni del Galicije z mesti Lodz, Posen, Krakov. Rusija pa je dobila Vilno, Bialostok, Brest-Litovsk, Lvov, poljsko Ukrajino in Pripetska močvirja.

Delavske vesti O Poljski:

DELOVNI TEDEN NE SME BITI PODALJŠAN

WASHINGTON, D. C., 30. sep. — Ameriška Delavska federacija pravi v svojem poročilu, da se je delavski položaj nekoliko izboljšal, treba je pa na vsak način preprečiti podaljšanje delovnega časa, kajti s tem bi bile uničene vse ugodne posledice gospodar. izboljšanja, v kolikor prideta vpoštev prekrba dela in zmanjšanje števila nezaposlenih.

V svojem septembrskem poročilu pravi Federacija, da je sedaj več njenih članov zaposlenih kot jih je bilo kdajkoli iz za jeseni 1937. Meseca julija je bilo v deželi 10,308,000 oseb nezaposlenih, zdaj je pa padlo to število nekaj pod 10 milijonov. Upati je, da bo vsled povečane delavnosti in industriji izboljššan delavski trg. To se bo pa zgodilo le v slučaju, če bo mogoče preprečiti podaljšanje delovnega tedna. Že štirideseturni delovni teden je predolg in če se ne bo skrajšal, bo nezaposelnost še vedno eno najbolj perečih ameriških vprašanj.

ITALIJA PA UPA NA PLAČILO

Za Italijo pa položaj ni tako slab, kot izgleda. Tajna diplomatska pogajanja so še vedno v teku. In Mussolini še ni položil svojih zadnjih kart na mizo. Ako pride do miru, bo mogoče Mussolini pristal na razdelitev Poljske, toda bo zahteval, da se Stalin zadovolji s svojim vplivom nad baltičskimi državami, sam pa hoče imeti svoj vpliv na Balkanu.

FEDERACIJA PROTI PREISKAVI

CINCINNATI, Ohio, 30. sep. — Tukaj zboruje unija stavbinkih delavcev Ameriške delavske federacije. Justični department je nedavno uvedel preiskavo stavbinkne industrije čes, da je monopolizirana. Javnost je vsled tega zbegana, ker ne ve, zakaj pravzaprav gre v tem slučaju. Če preiskuje justični department stroške raznih stavb, mora pri tem vpoštevati, da igrajo pri gradnji hiše plače zidarjev razmeroma majhno vlogo. Predsem je treba vpoštevati cene zemljišče ter zavarovalniške, finanjske in odvetniške stroške.

Po sedanjem premirju z Japonsko je bila meja določena po ruskih zahtevah. Japonci trdijo, da se Rusija s premirjem ni zavezala, da ne bo pomagala maršalu Čankajšku v njegovi vojni z Japonsko, kajti Japonci so mnenja, da ima sedaj Stalin dovolj opravila v Evropi in ne bo več mogel pošiljati municije Kitajski.

NOVA POLJSKA VLADA

PARIZ, Francija, 1. okt. — Poljski predsednik profesor Ignacij Mościcki je včeraj odstopil in je za svojega naslednika imenoval Vladislava Raczkiwicza, bivšega gubernerja Pomorža. Mościcki je imenoval svojega naslednika v soglasju s poljsko ustavo, h kateri je bila sprejeta dodatna točka glede predsedništva 17. septembra, 1939 v poljskem obmejnem mestu Kutynju, predno je vlada pobegnula čez mejo na Romunsko. Mościcki je najprej predsedniško mesto ponudil slavemu pijanistu Ignaciju Paderewskemu, ki pa je mesto zaradi slabega zdravlja odklonil.

Vladislav Raczkiwicz je v poljskem poslanstvu prisegel kot predsednik poljske republike.

Prvo delo novega predsednika je bilo imenovanje novega kabineta, ki je nadomestil kabinet, ki je interniran na Romunskem. Novi kabinet je naslednji:

General Vladislav Sikorski, vrhovni poveljnik poljske armade v Franciji, ministrski predsednik; Avgust Zaleski, vnanji minister; polkovnik Adam Koc, finančni minister in profesor Stanislaw Stronski, minister brez portfelja in podpredsednik ministrskega sveta.

Predsednik Raczkiwicz bo s svojim kabinetom stanoval v Franciji. Nova poljska vlada je bila zato naglo postavljena, da more že poslovati, predno nemška armada vkoraka v Varšavo. Novo poljsko vlado bodo poleg Anglije in Francije priznale nevtralne države in bo imea pravico razpolagati s 75 milijoni dolarji poljske zlate rezerve in z drugim denarjem, ki ga ima Poljska v raznih državah.

Romunska vlada je Mościckega izpustila iz internacije ter je včeraj potoval proti Subotici v Jugoslaviji na potu v Francijo skozi Italijo. Potoval je kot navaden državljan.

ZALOSTNI POLOŽAJ V VARŠAVI

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 29. sep. — Varšava je bila ves čas dvajsetdnevnega bombardiranja v plamenih. V mestu je bilo ob predaji 36,000 ranjencev, ki niso imeli ne obvez, ne zdravil, ne hrane.

Nemška radio postaja poroča, da je ves južni del Varšave v plamenih in da se proti nebu dvigajo gosti oblaki dima.

BERLIN, 29. sep. — Nemci so bili zelo presenečeni, koliko poljskih vojakov je bilo zajetih v Varšavi. Nemško vrhovno poveljstvo čeni število poljskih vojakov v Varšavi na 100,000.

Predaja mesta je bila določena za petek, da so bili vsi poljski vojniki obveščeni, da bodo morali odložiti orožje in da je tudi civilnemu prebivalstvu do tedaj odvzeto orožje.

"GLAS NARODA"

V. A. (VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by SLOVENE PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakur, President J. Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and address of above officers: 315 WEST 15th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement or Agreement

Table with subscription rates: Za celo leto v celni list na Ameriko \$7.00, Za New York na celo leto \$7.00, Za pol leta \$3.50, Za inostranstvo na celo leto \$7.00, Za četrt leta \$1.50, Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.-

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 315 WEST 15th STREET, NEW YORK, N. Y. TELEPHONE: CHelsea 5-1243

POMAGAJTE nam IZBOLJSATI LIST s temi, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJSANJE LISTA.

NEUTRALNOSTNA POSTAVA

V kongresu se nadaljujejo posvetovanja glede izpremembe nevtralnostne postave. Začasno je vse odvisno od senata, dočim je poslanska zbornica debato o tem za par dni odgodila.

Vladna predloga bo nedvomno dobila v poslanski zbornici večino. Senatni odbor za vnanje zadeve bo o nji temeljito razpravjal. To je isti senatni odbor, ki je pred dobrima dvema mesecema zavrnil slično reformo z 12 proti 11 glasovom. V sedanjem slučaju bo izid najbrž drugačen.

Predloga vsebuje naslednji dve važni politični točki: prepoved izvoza vojnega materiala bojujočim se državam naj bo odpravljena, obnovitev takozvane "cash and carry" določbe, ki je bila dne 1. maja razveljavljena. Prva točka je jasna. Določa namreč, naj bo Angliji in Franciji dovoljeno kupovati vojne potrebščine v Združenih državah.

Težavnejša je druga točka, ki določa, da je treba te potrebščine plačati v gotovini ter da se jih ne sme izvažati na ameriških ladjah.

Večina poslanske zbornice glede podrobnosti obeltočk se še ni sporazumela. Nekateri priporočajo za plačilo trimesečni rok, kar bi dalo stvari povsem drugačno lice.

Trgovska mornarica ni zadovoljna, ker bi dobile angleške trgovske ladje tako prednost, dočim kongres noče tvegati nevarnosti, da bi se s tem poslom bavile ameriške ladje, katere bi morali na vseh voznjah spremljati ameriški submarini. Ameriški trgovski interesi bodo torej v ozadju. V tozadevni politiki ne bo prišel business v poštev.

Posvetovanja oziroma poganja bodo trajala mogoče do meseca decembra, do onega časa se pa utegnejo pojaviti v evropskem vojnem položaju važne izpremembe. Za vse to se pa finančni svet dosti ne briga, kajti na newyorški borzi narašča cena vojnim akcijam od dne do dne.

VAŽNA KONFERENCA

V mestu Panami se vrši že ves teden važna mednarodna konferenca. Tam so se sestali zastopniki ameriških držav k posvetovanju glede ohranitve skupnih interesov z ozirom na evropsko vojno.

Najvažnejša točka na dnevnem redu je preprečevanje nevarnosti morebitne submarinske vojne v bližini ameriške obali. Proti temu bi bile vse ameriške republike.

Poleg tega so sedaj v južnoameriški trgovini nemški izdelki brez vsake vrednosti in nemška marka je izgubila svojo veljavo. Ameriška trgovina mora izpolniti vrzel ter obnoviti gospodarske odnose z Južno Ameriko.

Razdejanje v Evropi, gospodarski podvig Severne in Južne Amerike — to je slika sedanjega časa.

CESTE IZ SOLI

O poskusih uporabljati za koka cesta je brez prahu, trda in gradnja cest kuhinjsko sol, se je že mnogo pisalo. Sedaj je prišla ta zadeva preko meja poskusov in o nji se da govoriti že na podlagi izkušenj. Nemški tehnik Otto Bahrens piše, da so solne ceste v rabi že v nekaterih zapadnih državah Amerike. Iz soli zgrajene ceste imajo tam, kjer je soli mnogo, med drugim v prostranih solnih pustinja in pri velikim slanem jezeru v državi Utah.

Poskusni izkušnje na solnih cestah se pokazale, da lahko dobimo iz primerne mešanice in sviljane soli s peskom, dober gradbeni material. Ta

trpežna. S soljo pomešani prah pokriva cesto kakor močena glazura. Toda trpežnost iz soli zgrajene ceste je vezana naravno na manjši promet z vozovi. Tam, kjer drve po cesti težki tovorni avtomobili, sol za gradnjo ni prikladna. Zelo dobro se obnese sol za popraviljanje stranskih cest in hodnikov za pešce in kolesarje, posebno tam kjer gatajejo ceste po nalivih ali spomladi, ko kopni sneg, blatne. Stroški za gradnjo solnih cest so neznatni. Kjer ni pri rokah peska, je dober tudi gramoz, izkopen iz starih cest. Najboljši je ilovnat pesek, ker se dobro sprizme s soljo.

RUSKI VOJAŠKI TANKI

Vzhodni Poljski igrajo najvažnejšo vlogo sovjetski vojaški tanki, ki jih je videti na sliki.

PROBLEMI PRISELJENCA

Inozemci, ki so prišli pred 1. julijem 1924 morejo legalizirati svoje bivanje.

VPRAŠANJE: Prišel sem nezakonito v Združene države meseca februarja 1923. Ze mnogo let čakam na priliko, da bi uredil svoje bivanje in postal ameriški državljan. Ali je res, da mi je sedaj dana priložnost to stvar urediti?

ODGOVOR: Res je. Kongres je končno sprejel dodatek k zakonu, ki je dajal inozemcem, ki so prišli pred 3. junijem 1921. pravico takozvane registracije. Ta pravica je bila sedaj raztegnjena na vse one, ki so prišli pred 1. julijem 1924. pa ni nikakega zapiska o njihovem zakonitem prihodu v svrhu stalnega bivanja. Predsednik je podpisal novi zakon dne 7. avgusta in je zakon takoj stopil v veljavo. Da se stvar uredi, mora inozemec ali inozemka dokazati sledeče: 1.) da je prišel v Združene države pred dnem 1. julija 1924; 2.) da je po svojem prihodu neprenehoma stanoval v Združenih državah; 3.) da je oseba dobrega moralnega značaja; 4.) da ni podvržen deportaciji. Za prošnje služi tiskovina Form 659. Treba tiskovino izpolniti v dvpisov in jo vpsolati najbližji priseljeniški postaji skupaj z money orderom za \$10 in dvema fotografijama.

Prišel na obisk, pa ostal tukaj.

VPRAŠANJE: Prišel sem leta 1923 v Združene države skupaj s svojo ženo sicer zakonito, ali le začasno na obisk. Radi zmedenih razmer v Evropi pa sem ostal tukaj. Dobro za-kušam in nisem bil nikdar na reliefu. Neki sem čital, da je bil v kongresu zakonski predlog, ki bi dovolil inozemcem, ki so tukaj vsaj 10 let, da uredijo svoje bivanje, tako da morejo postati ameriški državljan. Ali je bil ta predlog sprejet?

ODGOVOR: Ta predlog je bil stavljen v prejšnjem zasedanju kongresa, ne pa v ravnokar minulem. Kakor zakon danes stoji, vi in vaša žena sta podvržena deportaciji. Edini način za vredenje stanja je ta, da se podate v inozemstvo in zaprosite ameriškega konzula za priseljeniško vizo. Druga stvar bi bila, da ste prišli pred 1. julijem 1924, kajti ravnokar je sprejet zakon, ki omogoča legaliziranje onim, ki so prišli pred tem dnem.

Registracije inozemcev.

VPRAŠANJE: Ali je res, da je bil sprejet zakon, ki določa registracije vseh inozemcev v Združenih državah?

ODGOVOR: Bil je tak predlog v kongresu, ali kongres ni nič ukrenil v tem pogledu. Enaki predlogi so bili stavljeni v raznih državnih legislaturah. V državi Pennsylvaniji je bila registracija inozemcev vzakonnjena in se sedaj tam uveljavlja.

Državljanstvo inozemcev, dolgo bivačih v Ameriki.

VPRAŠANJE: Naselil sem se v tej deželi leta 1911, oženil se tukaj in vzgojil svoje otroke, zaprosil pa nisem nikoli za ameriško državljanstvo. Končno sem se odločil vložiti naturalizacijskemu uradu prošnjo. Nekdo pa je rekel, da federalna sodišča odklanjajo prošnje onih, ki so dolga leta tukaj stanovali. Kaj je res na tem?

ODGOVOR: Res je, da v nekaterih okrajih sodniki odklanjajo prošnje za naturalizacijo, ako je inozemec stanoval tukaj dolga leta, ne da bi se bil pobrigal za naturalizacijo. Nekateri sodniki so namreč izrazili mnenja, da taki prošilci vsled dolge zavnade ne pokazujejo, da so preveč vdan ameriški konstituciji in da brzokone niso dobro gradivo za državljanstvo. Za srečo se je to zgodilo le v redkih slučajih, ali stališče teh sodnikov služi za svarilo onim, ki brez potrebe odlagajo naturalizacijo.

Prišla je 1. 1929, se tu poročila in ima tukaj otroka.

VPRAŠANJE: Neka ženska je prišla sem nezakonito 1. 1929 se tu poročila in ima otroka, tukaj rojenega. Ali bi mogli deportirati jo?

ODGOVOR: Ker ima tukaj moža in otroka, brzokone ne bi je deportirali. Oblast pa bi ji dela rok, naj odpotuje v inozemstvo, kjer naj se pobriga za priseljeniško vizo. Ako mož je ameriški državljan, bo mogla v to svrhu v Kanado. Naj se obrne na Foreign Language Information Service, 222 — 4th Ave., New York City, ki bo ji dal potrebne informacije.

RAZOČARANJE PISATELJA WELLSA.

Znani angleški pisatelj zgodovinskih in utopičnih romanov H. G. Wells, je spisal novo knjigo z naslovom: "The Fate of Homo Sapiens" (Usoda človeka-razumnika).

V predgovoru k tej knjigi ki je izšla pred dnevi v Londonu, je Wells napisal: "Prolili so me, naj povem svoje mnenje o svetovnem položaju."

Wells je ugodil prošnji in je odgovoril na 330 straneh. Odgovor priča, da Wells vseh problemov, ki se tičejo vseh kulturnih narodov, ni obravnaval z rokavicami in da je odgovoril brez ovinkov in izmotavanj.

Wells je razočaran do dna duše spričo prizora, ki mu ga nudi zdaj "civiliziran" svet. Za mene in za ljudi moje generacije — je pripomnil Wells — je sodobno življenje tako polno nepoznanih stvari, in pregrenkih razočaranj, da bi bilo nesopodno, če bi si kdo od nas upal veseliti se življenja.

Po Wellsovem mnenju je moderna civilizacija bankrotirala. Kar imenujejo ljudje danes civilizacijo in kulturo, je le še farsa, ki se v hipu lahko pretvori v vojno ali revolucijo. Potrebna bi bila docela nova organizacija mednarodnega in narodnega življenja. Stari utopist, (star je zdaj 73 let) se je dotaknil v svoji novi knjigi angleškega imperializma, katolicizma, nacizma, boljševizma, ameriškega New Deal, židovskega problema itd. Mimogrede nekako je orisal sodobne državnike, ki odločajo o usodi sveta, lotil se je šefov demokratskih držav in diktatorjev.

O Chamberlainu je napisal: "To je mož z zelo ozkim intelektualnim obzorjem, podzavestno bojazljiv, obenem pa pretkan in nečimern. Večina dejanj Chamberlaina od septembra leta 1938 so prav tako neodgovorna, cinična in še bolj sramotna kakor dejanja diktatorjev."

Po opisu Adolfa Hitlerja ugotavlja Wells, da je Musso-

Peter Zgaga

SLABA VEST

Na svetu ni nič hujšega kot je slaba vest. Nenehoma kljuje in očita. Blagor tistim, ki imajo dobro vest. Pa takih je malo.

Pa kaj bi pridogival! Vam

bom raje povedal zgodbo, ki se je zgodila pred leti. Zgodbo o mladi, lepi ženi, kateri je štiri mesece po poroki nasvetoval zbirnik izpremembo zraka in se je podala v Evropo.

Slovo je bilo težko. Posloviti se je morala od moža in od svoje najboljšje prijateljice. Prav na tistem se je poslovila tudi od svojega ljubimca. Vsem trem je obljubila pisati na dolgo in široko.

Šele po dveh mesecih se je spomnila svoje obljube. Pisala je pa strašno nerada. Slednjič je oddala tri pisma.

Možu je sporočila: — Pozdrav! Tvoja žena. — Prijateljici: — Pozdrav! Tvoja prijateljica. — In ljubimcu: — Pozdrav! Tvoja ljubica.

Nič drugega, samo to. Po dobrem mesecu je dobila treje odgovorov: od moža, od prijateljice, od ljubimca.

Ljubimcu ji je pisal:

— Predraga moja, sedaj pa vem, da je med nama vse končano. Ali mi res nisi mogla poslati drugega kot samo pozdrav! Že vsaj "tisoč poljubov" bi priložila. Daleč proč od mene si začela razmišljati in si prišla do zaključka, da najino razmerje ni dovoljeno. Sicer me vse to dosti ne briga. Kakor ti meni, tako jaz tebi. Gotovo si kakšnega drugega izbrala. Bodi srečna z njim. Tudi meni postaja žal, ker sem bil tako slep in nepreudaren. Mogoče se boš premislila, pa bo že prepozno. . .

Najboljša prijateljica ji je pisala:

— Hvala za tvoje pisemce, ki mi je vse razodelo. Kdo vendar Te je našelval proti meni? Jaz nisem nikomur nič rekla, če sem pa omenila, da si moža vzela zaradi denarja, je to resnica. Mojih opazk glede Tvojih obelb pa tudi ne smela prerese vzeti. Pri odhodu si bila pa že tako oblečena, da smo se ti vsi natihem smejali. Seveda, jaz sem dosti mlajša od Tebe in kar bi se meni podalo, se Tebi ne poda. Jaz sem odkritosrčna napram vsem, posebno pa napram Tebi. Če se je vsledtega najino prijateljstvo skrhalo, nič za to. Zdjaj Te šele natančno poznam. Pozdrav. . .

Mož ji je pisal:

— Čemu mi pošlješ po tako dolgem času tako kratko pismo? Še tega bi Ti ne bilo treba. Zakaj si jezna? Gotovo Te je kdo prav nesramno nalagal. Vsem čenam bi pa res ne smela verjeti. Če Ti je kdo kaj natevil o tisti ženski, ki mi kuha in stanovanje pospravlja, je nesramno lagal. Saj si mi jo ti priporočila, saj si jo sama najela. Prav ljubi se mi zvečer, ko pridem iz urada ves utrujen domov, še kakšne neumnosti uganjati. V hotelu sem pa samo dvakrat prenočil, ker sem bil nekam založil ključ od hišnih vrat. Torej, prosim te, bodi pametna, saj poznaš zlobne jezike.

Mlada žena je prečitala vsa tri pisma, pa ni odgovorila niti ljubimcu, niti prijateljici, niti možu. Pač je pa pisala znanemu advokatu, naj poizve, kaj pravzaprav počne njen mož.

In advokat je zbral toliko dokazov, da je sodnik njun zakon ločil.

Sedaj je vdrug poročena. Ima prijateljico in poleg moža tudi ljubimca.

Ko bo ponehala vojna in se bo Evropa pomirila, bo zopet odpotovala v Evropo.

FIZIKALNA SILA BESED.

Duhovna moč izgovorjene besede je lahko večja od naravne moči. Toda to ni v nobenem razmerju s fizikalno močjo izgovorjene besede. Fiziki v poskusnem laboratoriju ameriške Bellove telefonske družbe so izračunali drugo stran izgovorjene besede in prišli do zaključka, da znaša povprečna sila ene besede približno tisočinko milijontinke konjske sile. In iz tega so tako napravili nekaj primerov.

Če bi mogli toploto na božičnem drevesu goreče svečice enakomerno razdeliti na poedine govornike, in sicer odgovarjajoče pogonski sili poedinih besed, bi lahko govorilo istočasno okrog 100.000 ljudi tako dolgo, kakor svečka gori. Če človek šepetne, pade sila njegovega glasu še približno pod normalo. Kdor glasno govori približno stokrat močneje, kdor pa glasno kriči, poveča silo poedinih besed še stokrat. Če primerjamo silo glasu s silo godal, vidimo, da so toni v pianissimo tisočkrat šibkejši od človeškega šepeta. Fortissimo v orkestru je pa deset milijonkrat močnejši od gosli. Ta sila se že da meriti na wate in odgovarja približno 9 watom ali slabi električni žarčici.

ORKAN NA PACIFIKU.

Za vročim valom, ki je kahal Kalifornijo osem dni, se je sedaj vreme nenkrat spremenilo in zadnje dni je nastal ob obali tako silen vihar, da se je igral z ladjami kot orehovimi lupinami. Najmanj 34 oseb je pogrešanih in se boje, da so utonile. Več ko dvajset čolnov vseh velikosti pogrešajo. Z enim samim ribiškim čolnom je utonilo 24 oseb izmed 26 na krovu. Ribiški čoln Sunshine z 25 mož posadke, ki bi moral tisti čas dospeti v San Pedro, se pogreša. Dalje pogrešajo tudi dve sportni jahti, na katerih je bilo 70 oseb. Obrežna straža je imela polne roke dela, ko je prišlo od vseh strani polno klicev za pomoč. Siper bo pa vzele še več dni, predno se bo zvedelo natančno število ponesrečencev in ocenilo škodo po viharju.

Dopisov brez podpisov in osebnosti ne priobčuje- mo. Dopis za četrtično številko naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisi se nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se z njimi naši vojaki tako- rekoč med seboj pogovarjajo.

PRVI KONCERT TOMAZA CUKALETA

Zvonko A. Novak.

Ze več kakor dve leti je le- ma, odkar sem se prvič sezna- nil z našim tenoristom Toma- žem Cukaletom. To je bilo na neki pevski vaji čikaškega pev- skega zbora "Prešerna" kamor sva tedaj še prav pridno zahajala oba.

Ko sem zvedel, da se Tomaz uri posebej v petju ter pri- pravlja za opernega peva, sem se začel še bolj zanimati zanj ter spridoma zasledovati raz- voj in izpopolnjevanje njego- vega glasu.

Priljni in vztrajni fant je menda opazil to moje zanimanje tudi sama, pa se mi je pri- bližal ter ostal z mano v tesnih stikih in prav zaupnem prijateljstvu do danes, čeprav sem mu zdaj pa zdaj kar brez ovinkov povedal, kaj mi ni všeč v njegovem petju in kaj bi bilo treba zboljšati in opoliti v njem. Prejkone ga je prav ta moja blagohotna kritika vzpodbujala k vztrajnosti ter še bolj navezala name.

Njegov glas se je v teku teh dveh let tako razmahnil, razvil in izpopolnil, da ga je treba z vso resnostjo vpoštevati. Razlika je tako velika, njegov na- predek tako razveseljiv, da ga mora človek nehote občudovati, kadar ga posluša v teh dneh. Priči mora ob njem do zaključka, da se fantu obeta še sijajna bodočnost na polju naše in ameriške pesni in da se mu na- posled odpro vrata v ameriško opero, če vzdrži do konca ter zmore še končne stroške za neizbežno potrebno tehnične glasbene študije. O tem sem zlasti trdno prepričan odslej, ko sem ga poslušal na wauke- ganškem koncertu - Jugoslav. Kat. Jednote meseca maja letos.

Če se je Tomazev glas od zad- njega maja sem tako razvijal in izpopolnjeval, kakor se je v zadnjih mesecih pred tistim nastopom, potem ni nobenega dvoma več o tem, da nas še vse bolj iznenadi in očara na svo- jem prvem koncertu, ki ga nam pošta dne 15. oktobra popoldne v veliki dvorani Slov. Nar. Do- ma v Waukeganu s prijaznim sodelovanjem tamosnjega slo- venskega pevskega društva.

Vstopnice za ta koncert, ki obeta biti največja glasbena prireditve med waukeganskim slovenstvom to leto, se dobe v Waukeganu pri Martinu Sve- tetu, Johnu Nerlaku, v Slov. zadrugi na 10. cesti, potem "pri Nacetu" v Slov. Nar. Do- mu in domala pri vseh naših kulturnih in podpornih dru- štvih.

Če se vrlo slovenstvo v Wau- keganu tako živo zanima za svoje kulturne in gospodar-ke ustanove, če se prav sedaj res- no peča z vprašanjem, kako bi si ustanovilo potrebno šolo za slovenščino in angleščino, če že željno pozveduje, kdaj vendar pride moj nogi besednjak na trg, potem sem pač lahko pre- pričan, da ne obrne hrbta To- mažu Cukaletu, ki je bil pred dobrimi 29 leti rojen tamkaj - napolni dne 15. oktobra po- poldne veliko dvorano svoje lastne narodne hiše do zadnje- ga kotička, ter s tem pokaže, da prav dobro ve, kolikega po- mena je lepo petje za našo kulturo in veljavo v ameriški javnosti.

DR. V. RYBAR ODLIKOVAN

Naš edini slovenski diplo- matski uradnik v Združenih državah, svetnik jugoslovans- kega poslanstva v Washing- tonu, dr. Vladimir Rybar, je te dni prejel od jugoslovanske vlade visoko odlikovanje reda Sv. Save 3. stopnje.

Odlikovanje temu zaslužne- mu slovenskemu diplomatu pomeni poklon vsemu sloven- skemu narodu, kajti znano je, da imamo tudi Slovenci mnogo odličnih, visoko naobraženih mož, ki pa žal radi naše po- hlevnosti in pomanjkanja za- vesti ne dobe tistega upošte- vanja kot ga zaslužijo. Dose- daj smo imeli pri naših diplo- matskih službah v Združenih državah le dve izjemi: dr. Pi- tamica, Postojčana, in zdaj dr. Rybarža, Tržačana. Oba sta se izkazala kot izvrstna di- plomata odličnih kvalitet, ki delata čast ne samo svojemu

narodu, temveč vsej naši celo- kupni domovini.

Zato je čas, da se - zlasti zdaj po sporazumu - enkrat tudi mi Slovenci zganemo in zahtevamo pravičnejšo repre- zentacijo našega naroda pri diplomatskih in konzularnih uradih Jugoslavije v tujem- stvu.

MIKROSKOP, KI POVEČA 25 TISOČKRAT.

Z golim človeškim očesom se da opazivati struktura raz- nih teles ali neznatni organiz- mi samo do gotove meje. Z uporabo drobnogleda se je pa pomaknila meja vidljivosti pre- cej daleč. Nedavno je bila do- sežena meja 3000-kratnega po- večanja in na tej meji se je teh- nika svetovnega mikroskopa zaenkrat ustavila. Zdaj se je pa posrečilo v optično elektronskih laboratorijih znane tvr- dke Siemens in Halske izdelati mikroskop, ki omogoča že zdaj skoraj pravilčno povečanje, namreč 25.000 kratno. Ta pre- senetljiva možnost se bo pa go- fovo še znatno povečala. Ta napredek v odkrivanju člove- škemu očesu doslej prikritega mikrokozma utegne pomeniti popoln preokret v organskem in anorganičnem svetu.

Novi aparat je dobil ime nad- mikroskop. Osnovan je na čisto novem principu. Slike pred- metov se ne tvorijo s svetlob- nimi valovi, temveč z elektronskim inžarevanjem. V tem tu- di tiči tajna zmage nad dose- danjo mejo vidljivosti. Abbe namreč pravi, da se dajo mi- kroskopsko upodobiti samo ta- ka telesa, čijih velikost tvori večkratne polovične valovne dolžine svetlobe. S tem je bi- la začrtana svetlobnemu mi- kroskopu absolutna meja, pre- ko katere se ne dalo iti. Elek- tronski žarki so pa čisto drugačni. V nasprotju s svet- lobnimi žarki se premikajo v premi črti naprej, ne da bi se tresli, kakor svetlobni žarki. Elektronski žarki nastanejo samo v brezračnem prostoru in prihajajo iz katode visoke na- petosti. Velikost elektronov je približno 2000-krat manjša od atoma vodika. Zdaj pa pri- de glavno: elektronski žarki imajo to lastnost, da spravijo magnetično polje iz njegove po- ti, in to lastnost so nemški učenjaki izkoristili pri novem mikroskopu. Elektronski žar- ki so nevidni, če se pa srečajo s steklom, ali z mineralijami, se začno svetlikati. Enako u- činkujejo tudi na fotografsko ploščo.

NOVO OROŽJE ZNANOSTI.

Proučevanje raznih vrst bak- terij je pokazalo, da dosedanje naziranje o enostavnem sestavu bakterij ni pravilno, temveč da so to zelo komplicirani or- ganizmi z ektoplazmo, endo- plazmo in vakuolami. Posre- čilo se je ugotoviti da imajo bacili legarja, paratifasa in tuberkuloze različno obliko. V okolici bacilov grize so našli

SMRTNA KOSA

Iz Conneauta, Pa., poročajo, da se je tam zgodila nesreča, ki je zahtevala dvojje človeških žrtev.

V nedeljo 24. septembra o- krog 11. dopoldne so našli Mrs. Deznad in njenega sina v spal- nici mrtva, soproga pa je ležala na tleh v kopalnici nezavesten. Nesrečo je povzročil plin, ki je uhajal iz grelnika za vodo.

Po trimesečni bolezni je pre- minul Matija Novak, v starosti 72 let. Doma je bil iz vasi Vrh,

fara Hinje, odkoder je prišel v Ameriko pred 52 leti. Tukaj zapušča žalujoče hčere: Mari- jo, por. Železnik; Jeon Daly, Julijo Fusila in Carolino ter si- novce: Anton, John, Rudolf in Edvard, več vnukov in v stari domovini pa brata.

Pretekli teden je neizprosna bela žena pokosila nežno cvet- ko. Umrla je namreč Frances Stopar v starosti 14 let. Po- kojna je bila hčerka Franka in Frances Stopar.

neznatna telesa, ki jih snatra- jo za izločke bacilov. Dalje so bili odkriti nekateri doslej ne- vidni organizmi, povzročujoči nalezljive bolezni, med drugi- mi povzročitelji koz. Poskusi so se šele začeli, toda učenjaki že pričakujejo od novega izu-

ma velike koristi. Nadmikro- skop odpira človeškemu očesu nova pota in mu odkriva tajne nevidnega mikrokozma. Uče- njaki bodo z njegovo pomočjo lahko pojasnili mnoge prirodne tajne v korist ne samo vede, temveč tudi vsega človeštva.

NAZNANILO in ZAHVALA

Tužnega srca naznanjam svojim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moja draga žena in mati

† Angela Suhodolc

po dolgem in mučenem trpljenju v ponedeljek, 25. septembra, 1939, izlithnila svojo dušo.

Blaga pokojnica je bila pokopana v petek, 29. septembra s sve- to mašo v cerkvi St. Mary's v Hoboken, N. J. na Holy Cross pokopališču v Arlington, N. J.

Prav iskreno se zahvaljujem vsem onim, ki so mojo pokojno ženo obiskovali v njeni bolezni in jo tolažili in mi tudi drugiče bli- li v vsestransko jolazbo in pomoč. Zahvaljujem se tudi za podri- jene vence: hvala vsem, ki so jo prišli kropit na mrtvaški oder in ki so jo spemili k zadnjemu počitku.

Ki so jo spremlili k zadnjemu počitku.
FRANK SUHODOLC, soproga:
FRANK SUHODOLC, JR., sin.
Hoboken, N. J., 30. septembra, 1939.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod - Narodne pravljici in pripovedke. - Spomini na deda. - Jurij Kozjak. - Jesenska noč med slovenskimi polharji - Domen. - Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. - Tihotapec. - Vrban Smukova ženitev. - Klosterski žolnar - Grad Rojinje. - Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. - Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. - Hči mestnega sodnika. - Kozlovska sodba v Višnji gori. - Dva brata

V. ZVEZEK: Sosedov sin. - Sin kmetskega cesarja. - Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. - Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. - Pina tobaka. Moč in pravica. - V vojni krajini. - Pravda med bra- toma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. - Bojim se te. - Črtica iz življenja političnega agitatorja. - Teležja pečenka. - Šest parov klobas. - Po to- baku smrdis. - Ženitev iz nevoščljivosti. - Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. - Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradeč. - Pona- rejeni bankovci

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. - Tolminska novele. 253 strani.

V Stefanu Golju nam podaja Pregelj edinstveno aliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Stefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, še splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Palver und Blei" ter biser naše navelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. - Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo po- stavo našega velikega narodnega gospodarja 18. sto- letja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mla- dostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko s Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, da njego- vem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavlo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kon- tesse Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam po- ustvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slo- venska zemlja sama.

Cena \$1.50

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim in žalostnim srcem naznanjam sorodnikom, prijate- ljem in znancem. Žalostno vest, da nam je kruta smrt ugrabila iz naše srede ljubljenega moža in očeta

Jacoba Petkovšek

In sicer na tako tragičen način. V petek 1. septembra je šel zdrav in vesel na svoje delo, okoli 9. ure je pa prišlo do eksplozije valed slabih naredb, in to je zahtevalo njegovo življenje. Pokojni je bil rojen v Rovtnu nad Logatcem, leta 1896. V Združene države je prišel 1911 in je bil stalno naseljen in živel tukaj v Little Falls, N. Y., kjer je našel tudi svoj grob. Pokopan je bil po katoliškem obre- ju na St. Marys pokopališču.

Prav lepo se zahvaljujemo družtvu Združenih Slovencev SNPJ., katere član je tudi on bil, za podarjeni venci in za udeležitev po- greba. Zahvaljujemo se pa tudi družtvu sv. Jožefa, JSKJ., družtvu Marije Pomagal, KAKJ., za cvetlice. Prav lepa hvala vsem nosč- dam in prijateljem za poklonitve venci in cvetki. Prav lepa hvala tudi darovalcem za sv. Mašo. Prav lepo se zahvaljujemo vsem roji- kom, ki so prišli pokojnika kropit v tako občnem številu, prišli so tudi in daljnosa Clevelanda, Cherry Valley, Roseboom, in vse tujkaj- šnje okolice. Prav lepa hvala tudi pogrebnim in vsem, kateri ste nam pomagali na ta ali na oni način v dnevih naše največje žalosti. Prav lepo se tudi zahvaljujemo vsem, ki so dali kane za pogreb, in pogrebniku Tomazu Konečarju, ki je vse tako lepo uredil in presre- bel. Bog bodi vsem oblika plačnik.

Ti pa ljubljeni soproga in oče, ki si nis tako nenadoma zapustil, odpri se po življenjskem trudu in trpljenju v naročju matere ze- mlje. Ohranih Te homo v ljubljem spominu, dokler tudi mi ne pridemo za Teboj, kjer ni več trpljenja in ločitve.

Zahvalni ostani:
JURANA PETKOVŠEK, žena;
JACOB in ROBERTA, sinova;
JEROME in BERTHA, hčeri.
V starim kraju brati in sestri.
Little Falls, N. Y., 27. septembra, 1939.

"GLAS NARODA"

pošiljamo v staro do- movino. Kdor ga ho- če naročiti za svoje sorodnike ali prijate- lje, to lahko stori. - Naročnina za stari kraj stane \$7. - V Italijo lista ne pošiljamo.

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)
Fisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestan- tizem po Slovenskem. Pridi- garja Jerneja je klasično opi- sal. Romanu so dodana do- trebna pojasnila.
Cena \$1.50

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

38

"Zelo ste ljubezni milostljiva gospa, toda — pri vas sem bila že tri tedne, prejšnje poltije pa celo šest tednov. Zato sem vam bila že predolgo v nadlego."

"O tem ni nikakega govora, toda — že vem — Iduna vas je najbrže zopet razjezila. Toda tega ne misli slabo. Samo to je — sedaj ima prenuo dela in preveč časa, da se dolgočasni in jezi. Vendar upam, da boste prihodnjič zopet prišli k nam na Gravenstein."

"Tudi nam privoščite kdaj kakega gosta, milostljiva gospa, ker imamo tako malo obiskov," pravi Winnie šaljivo. Stara gospa ji priklina.

"Gospica Truda je ona izmed gostov, ki jo rajše vidimo, da pride, kot pa da odhaja."

Ko se tako pogovarjajo, gre Charlie k Iduni, ki nemirno in nervozno hodi po hodniku in pri tem jo John nezaupno opazuje. Ni mogel trpeti in je bil zelo vesel, da mu je njegov mladi gospodar povedal, da bo gospodična Truda njegova žena.

Ko stari sluga vidi svojega mladega gospodarja priti in stopiti pred Iduno, se sicer skrjuje za obešalni obelisk, toda stoji v bližini — da bo, če bi bilo treba, popolnoma "slučajno" stopil vmes, ako bi gospodična Weyersbergova skušala njegovega gospodarja zopet potegniti v svoje mreže.

"Z menoj želite govoriti, gospica Iduna — s čim vam morem služiti?" vpraša Charlie.

Iduna potisne svojo roko pod njegovo pazluho, se nasloni nanj ter ga potegne s seboj na klop.

"Oh, Charlie — kakaj tako dostojanstveno, saj sva vendar sama in sva se vendar vedno tikala."

Charlie se drži strumno kot mlaj in srpo gleda njeno nogo in gleženj, ki ju je spretno postavila na razgled. Toda Charles samo misli, da ima Truda še manjšo nogo in zelo vitke, nežne členke. Precej hladno in odbijalno odgovori.

"Motite se; nikdar se nisem predrlil vas zaupno nazivati, to ste samo včasih vi storili — kakor vam je bilo pač prav."

Iduna tesneje pritisne njegovo roko k sebi.

"Toda, Charlie, danes si tako siten! Midva sva vendar že toliko kot zaročena, če tega tudi nisva razglasila."

Charlesu postane od strahu vroče in hladno. Iduna je bila sposobna kazati se za njegovo zaročenko. To pa mora odločno zavrniti, drugače bo kar naenkrat v mišji pasti. Zbere ves svoj pogum in pravi hladno:

"Zopet izvolite, gospica Weyersberg, z menoj izbijati šale. S tem pa je enkrat za vselej končano! Odkrito priznam, da sem nekoč premišljeval o tem, da se z vami zaročim, toda vi ste se vsakikrat, kadar sem se opogumil, zelo odbijalno vedli — hvala Bogu! Sedaj pa sem izprevidel, da nisva niti najmanj eden za drugega in ste imeli prav, da niste hoteli, da pride med nama do zaroče."

Njene oči jezno zablisnjajo.

"To rečete meni, ko sem vam prišla vedno tako ljubezno naproti? Velik norec ste, Charlie. Vedno sem vam dobro želela, četudi sem hotela za na juoba še nekaj časa obrniti prostost. Toda smatrala sem se za vašo zaročenko. Najne razmere se tako sijajno zlagajo. Meni ni treba loviti bogatega ženina, kot morajo druge. Izpametujte se vendar, Charlie! Truda Holl hoče vjeti samo bogatega moža ter si je vas izbrala za svojo žrtev. Meni se ni treba močiti za denar, to veste!"

Charles se sunkoma vzravna.

"Prepovedujem vam na ta način govoriti o gospici Hollovi; naš gost je in stoji pod mojim varstvom. Prosim, da tega nikdar več ne pozabite!"

Hripavo in zaničljivo se Iduna zakrohoe.

"Torej ste že vjeti! Mala kača je tako naglo dosegla, vi pa ste velik norec, ako verjamete, da vas tudi ona ljubi. Gre na celo; brezpogojno hoče imeti bogatega moža, saj jo vendar poznam, poznam njeno celo družino. Na vas se bo obesila in boste morali skrbeti za celo njeno družino."

Charlesove oči, ki so bile sicer zelo svetle, postanejo naenkrat popolnoma temne. Stopi tik pred njo in jo pogleda zaničljivo navzdol.

"Puf, grdo je to od vas — ravno od vas, ki ste Trudinega brata zavrgli samo zaradi tega, ker ste nenadoma postali bogati, medtem ko je on ostal reven. Ne morete me načevati proti Trudi, kajti dobro sem jo spoznal in se bom vedno za njo potegnil. Sedaj pa mi dovolite, da vas peljem k družim — nočem več biti dalje sam z vami, ker bi mogoče kdo napačno sodil."

Iduna je zelo prebledela, ko ji je Charlie omenil Trudinega brata. Vsako misel nanj, njeno prvo ljubzen, je ves čas odganjala od sebe. Ni hotela, da bi jo kdo spomnil nanj in ravno zato ne, ker jo je, kot je vedela, pošteno in zvesto ljubil in mu je prizadela veliko bolečino. Za trenutek se zave. Misel jo izpreleti, koliko je tedaj opustila — na ljubo fantom. Srpo pogleda Charlesa in poleg njega se pokaže resni, duhoviti obraz Hansa Holla.

Strese se in obušni nekaj kot sramoto.

Toda naglo premagla občutek.

Sunkoma vstane in ponosno dvigne glavo.

"Da, sedaj vidim, da je dobro delala, da me je odstranila. Skušala sem ti pojasniti, toda nočeš poslušati. Zato tebi v nesrečo, Charles Longwy! Sedaj pa si menda nimava ničesar več povedati."

Z glavo pokonei gre proti sprejemni sobi, ne da bi se še enkrat zrla na Charlesa. Charlie pa ji mirno sledi in je zadovoljen, da se ni več vjel v njene mreže. Veliko hrepenje se ga poloti po Trudini bližini, po njenih dobrih, nežnih, rjavih očeh. Srečen je, da se je mogel potegniti za njo.

Nehote vsi pogledajo Iduno in Charlesa, ko zopet vstopita. Toda Winnie spretno odvrne pozornost od njih, ko ravno naračaji servirati čaj.

(Nadaljevanje prihodnjih.)

POZOR ROJAKI!

V ZALOGI IMAMO NOVE PREGLEDNE ZEMIJE-VIDE:

Velik pregleden zemljevid

JUGOSLAVIJE

(Na njem so označene poleg mest tudi večje slovenske vasi) stane \$ 1.—

Manjši zemljevid

JUGOSLAVIJE

stane 25c

Zemljevid jugoslovanstih BANOVIN

stane 25c

Zemljevid —

CELEGA SVETA

Knjiga, obsegajoča 48 str., seznan večjih mest s številom prebivalcev. Stane 50c

SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street New York

Razne vesti.

DESET MILLJONTINK MILIMETRA.

Posrečilo se je že doseči nad 20,000kratno povečanje. S tem so postali človeškemu očesu vidni tudi predmeti, ki so se doslej odtegovali vsakemu opazovanju. Storjen je bil nov korak v prodiranju v kraljestvo vidnega. S pomočjo novega nadmikroskopa lahko vidimo predmete, ki merijo 10 milijontinko milimetra. S tem je dosežena točka na velikostni skali, ki omogoča opazovati ne samo najmanjše znane povzročitelje bolezni, temveč naše znatno približuje meji večjih beljakovinskih molekulov.

HLADNA SVETLOBA.

Učenjaki poročajo o novem odkritju v reklamni in sploh trgovski razsvetljavi. Ravnatelj Westinghouse Electric Co. je sporočil ameriškim novinarjem, da je trgovskim ravnateljem že razkazal žarnice hladne svetlobe, ki naravnost teknuje s solncem v prodornosti in izredni jasnosti svetlobe. To je nedvomno svetloba bodočnosti. Nova žarnica s svojim neposredno ultravijoličastim izžarjevanjem se bo lahko uporabljala povsod. Dajala bo hladno umetno dnevno svetlobo izredne prodornosti in nedvomno bo razsvetljevala ulice in ceste že v bližini bodočnosti. S takimi žarnicami razsvetljevanje mesto, bo svetlo kakor podnevno. Nesreče, ki jih zakrivi tema ali slaba razsvetljava, bodo potem zelo redke.

Ravnatelj omenjene kompanije je pokazal miniaturno novo žarnico v velikosti svinčnika, o katerem je dejal, da lahko šiiri dosej najprodornostjo in najmočnejšo svetlobo. Svetloba nove žarnice je lahko sedembarvna in je povsem hladna. Zato se lahko uporablja tudi za ohlajevanja. To je svetlobno telo bodočnosti — je dejal ravnatelj in pripomnil, da si obeta njegova družba od izdelovanja novih žarnic zelo mnogo.

GLAVO MU JE ODSEKAL.

V vasi Orehovice pri Zenici je padla glava zaradi zemlje. Med rodobinama Tutnič in Purič je vladalo že dolgo sovraštvo. Sprti so bili zaradi njihove. Te dni je 17-letni Salih Tutnič pasel živint. Prišli so sosedovi in se jeli pripraviti ž njim. Kar je Meho Purič pograbil sekalo in udaril nesrečnega fanta po glavi, potem je pa pograbil še sekuro in mu odsekal glavo.

JOSIP KORANC:

MOŠKATNI KOZLIČEK

Stare, neudobne kolavte z Njegovo ogorčenje se je mahovano in pnevmatiko, dnevnaj izprevrilo v hrupno razposajenost.

"Juh-juh," je piskal v višini tiroskega joderja in se tolkel po tolstih bedrih, da smo skoraj popokali od smeha.

"Kam pa nesete to čudovito izkristilizirano rožno olje?"

Takoj je bilo ustrezno njegovi radovednosti.

"Slišal sem, da v mestu pripravljajo razstavo gob, pa sem si dejal: Martin, ti imaš stroške, potrebuješ denarja, nisi jim te-le smučke, ki ne rasto za vsakim grmom, nemara boš kaj zaslužil."

"Figo boste zaslužili," se je gospod zopet streznil. Zakaj figo? Moje gobe so taka redkost, da bi na razstavi gotovo zbuiale splošno pozornost."

"Tako pozornost, da bi razstavljaleci in obiskovalci ušli. Vas pa linčali, ako bi našlo ne pobrali kopit."

Čemernega obraza je gospod zopet vzela časopis v roke.

"Kaj pa pravijo listi? Bo vojna?" je nedolžno vprašal stari gobar.

"Ste oženjeni?"

"Še ne."

"Hitro se oženite, pa boste imeli takoj vojno."

"Take domače vojske ne marant. One prave se pa nič ne bojim. Kar še enkrat bi šel na vojno, če bi me le marali. Pa šaržo bi mi morali, seveda, da ti nazaj, da bi se ne vsajal vsak ficefrajtra nad mano. Z oficirji bi se že razumel — ni me strah. Saj pravijo, da današnji dan niso taki satani kakor leta štirinajstega, ko je bil pri naši kompaniji baron Kneđelštajn za lajtnanta. Tako nas je štracipal in učil kozjih molitvic da nismo bili več podobni živemu človeku. Ko smo bili v Galiciji, pa mi pravi nekoga večera infanterist Vrabece — tam nekje v Halozah je bil doma. — Ti, gospod eugsfirar, kaj praviš, ali bi se tega prekletega Kneđelštajna prijela kroglica iz moje puške? — Naj poskusim? — Pa daj — sem mi odgovoril — če ti paše. . . In kaj se je zgodilo? Zjutraj so lajtnanta mrtvega pobrali. — Prišel je gavlman. Kakor sveča sem se postavil, salutiral, udaril skup s petami, da se je kar pokadilo — in javil: Melke gehorsamst, lajtnant Kneđelštajn ist getet!"

Kakor nesoljen zabji krak je zadržalo lice rejenemu gospodu.

"Torej vi ste tisti individij, ki je tako zahrbtno spravil s

"I, kako? Potegnili jih je k sebi — kakor potegnemo zidarski mojstri colštok."

Redečelični, predobro rejeni gospod, ki je sedel moščku nasproti, je odložil časopis. Drobne, zalite oči je sovražno zapil v nesrečno torbo.

"Slišite mož," je zadržtel kakor žolca od togote, "vas je pa gotovo konkurencena nastavila, da bi našemu podjetju odganjali pasadžirje. Kakšnega smrdljivega hudiča pa nosite s seboj?"

"Poglejte!"

Še preden je jeznoriti sopotnik utegnil prepričati, je vrli "moškati kozliček" že odprl torbo in privlekel na dan svoj čudoviti zaklad.

"O, ti grdavšt!" so zavreščale ženske in si zatisnile nos in oči.

"To pa res ni nič grdega," se je razhudil možakar. Znamenite gobe so, ki ne rasto za vsakim grmom."

"Štrinkmorbel," je zatulil gospod ob splošni veselosti.

Kratka Dnevna Zgodba

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storitve to še danes, ker bo zaloga kmalo iztekla.

5 KNJIG \$ za

1. Andrej Hofer (Junaški vodja) Tirolec
2. Belgrajski Biser (Vito Jelenc)
3. Beneška Vedeževalka
4. Boj in Zmagaj (Josef Spillman)
5. Boženi Darovi (Rudolf Vrabl)
6. Burška Vojska
7. Cvetke (H. Majar)
8. Dedek je pravil (Julij Slapšak)
9. Devica Orleanska
10. Dve silki (Ksaver Meško)
11. Duhovni boj (Lovrene Skupoli)
12. Fran Diavolo
13. Fran Baron Trenk (Gjuro Pandurle)
14. Gozdovnik, I. zvezek (H. Majar)
15. Gozdovnik, II. zvezek (H. Majar)
16. Hudo Hrežno (Fr. Erjavce)
17. Humoreske, Groteske in Satire (Azov in Tefft)
18. Korejska Brata, črtica iz miselnov v Koreji (Josef Spillman)
19. Krvena Osveta (Dr. Jeglič)
20. Mladim Sreem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
21. Maron, kršćanski detek z Libanona
22. Munalna
23. Na Indijskih Otokih
24. Ob 50-Letnici dr. Janeza Ev. Krcina
25. Parizki Zlatar
26. Patria, Povest iz irske Junaške dobe (H. Federer)
27. Paberkri iz Roža (Ivan Albrecht)
28. Popotniki, novele in črtice (Milan Pugač)
29. Požigalec (H. Majar)
30. Pravljičice in pripovedke za mladino (S. Košutnik)
31. Povesti in Silke (Ksaver Meško)
32. Ptice Selivke (Tagore)
33. Praški Judek (Jostp Vole)
34. Pred Nevahito
35. Praprčanove Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
36. Prihajaj, povest (Fr. Detela)
37. Prst Božji, I. zvezek
38. Prst Božji, II. zvezek (Anton Keller)
39. Preganjanje Indijanskih miselnarjev (Josef Spillman)
40. Rdeča in bela vrtnica (Anton Huonder)
41. Revolucija na Portugalskem
42. Sisto s Sesto (H. Federer)
43. Skozi Širno Indijo
44. Spisi Kristofa Šmida
45. Strahot naj bo (S. Finžgar)
46. Študent vojne
47. Suneški Invalid (S. Košutnik)
48. Sveta Notburga
49. Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
50. Večerna pisma (Marjka Kmetova)
51. Vrnar (Tagore)
52. Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
53. Vojnimir ali Poganstvo in krd (Jostp Ogrinec)
54. Zadnja Kmetička vojska (August Senoa)
55. Zadnji dnevi nesrečnega kralja (S. Košutnik)
56. Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
57. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinski)
58. Zgodovinske anekdote (Dr. Sarabon)
59. Zlatokopi (Josef Spillman)
60. Zmagaj iz Borne, povest iz bonanske zgodovine (S. Košutnik)

(Vezava nekaterih knjig je od ležanja nekotliko izkačena.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR! Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da vam moremo postreči.

KNJIGARNA Glas Naroda

216 West 18th Street New York

RAZGLEDNICE
Newyorike
SVETOVNE RAZSTAVE
DOBITE PRI
KNJIGARNI
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK

35 RAZLIČNIH RAZGLEDNIC V BARVAH, PREDSTAVLJAJOČE TIH NAJVEČJE ZANIMIVOSTI TE OGROMNE RAZSTAVE
CENA ZBIRKE 50c (Polnina plačana)
Vrsto lahko podjete v zbirki po 2 oziroma po 5 cente